

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	13
PRZEDMOWA	15

Część pierwsza ZAGADNIENIA OGÓLNE

Rozdział I. ADMINISTRACJA PUBLICZNA I PRAWO ADMINISTRACYJNE	19
1. Charakterystyka prawa administracyjnego	19
2. Pojęcie prawa administracyjnego i administracji	21
3. Badanie administracji przez różne dyscypliny naukowe	25
4. Działy prawa administracyjnego	26
5. Stosunek prawa administracyjnego do innych działów prawa	29
Literatura podstawowa	31
Rozdział II. STOSUNEK ADMINISTRACYJNOPRAWNY	32
1. Pojęcie stosunku administracyjnoprawnego i jego elementy	32
2. Rodzaje stosunków administracyjnoprawnych	34
3. Podstawy nawiązania stosunku administracyjnoprawnego i jego ustania	36
Literatura podstawowa	37
Rozdział III. KONSTYTUCYJNE PODSTAWY (ZASADY) DZIAŁANIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	38
1. Wprowadzenie do rozważań	38
2. Rola norm konstytucyjnych i zawartych w nich zasad	41
3. Zasada demokratycznego państwa prawa i jej znaczenie dla prawa administracyjnego oraz administracji publicznej	42
4. Zasady ogólne (konstytucyjne) w materialnym prawie administracyjnym	43
5. Zasady konstytucyjne a ustrojowe prawo administracyjne	45
6. Zasady ogólne dotyczące procedury administracyjnej	47
Literatura podstawowa	48

Część druga

USTROJOWE PRAWO ADMINISTRACYJNE

Rozdział IV. POJĘCIE USTROJOWEGO PRAWA ADMINISTRACYJNEGO I ZASADY BUDOWY ORGANÓW ADMINISTRACJI	51
1. Pojęcie ustrojowego prawa administracyjnego	51
2. Zasady budowy aparatu administracji publicznej	53
3. Zasady ustrojowe w administracji publicznej	64
Literatura podstawowa	71
Rozdział V. ORGANY I PODMIOTY REALIZUJĄCE ZADANIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	72
1. Wyodrębnienie i typologia podmiotów (organów) administracji publicznej	72
2. Organy administracji rządowej	73
3. Korporacje prawa publicznego — samorządy	77
4. Zakłady prawa administracyjnego	80
5. Fundacje prawa publicznego	84
6. Inne podmioty wykonujące zadania administracji publicznej; powierzenie funkcji admini- stracji publicznej podmiotom prawa prywatnego	86
Literatura podstawowa	90
Rozdział VI. CENTRALNE ORGANY ADMINISTRACJI	91
1. Wprowadzenie	91
2. Prezydent jako organ administracji	93
3. Rada Ministrów oraz Prezes Rady Ministrów	95
4. Ministrowie jako kierownicy resortu	100
5. Centralne urzędy	102
6. Nietypowe organy administracji	104
Literatura podstawowa	105
Rozdział VII. PODZIAŁ TERYTORIALNY	106
1. Pojęcie, znaczenie, klasyfikacja podziałów terytorialnych	106
2. Czynniki kształtujące podział terytorialny	108
3. Ewolucja podziału terytorialnego	111
4. Aktualny podział terytorialny Rzeczypospolitej Polskiej	115
Literatura podstawowa	122
Rozdział VIII. TERENOWE ORGANY ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ	123
1. Wprowadzenie	123
2. Wojewoda jako organ administracji ogólnej i zespolonej	125
3. Terenowe organy administracji niezespolonej	132
Literatura podstawowa	134
Rozdział IX. SAMORZĄD TERYTORIALNY	135
1. Źródła prawa samorządu terytorialnego	135
1.1. Regulacje ustawowe	135
1.2. Regulacje statutowe	139
1.3. Europejska Karta Samorządu Terytorialnego	143
2. Zadania i kompetencje organów samorządu terytorialnego	144
2.1. Pojęcie zadań i kompetencji	144
2.2. Typologia zadań samorządu terytorialnego	148

3. Struktura samorządu terytorialnego w gminie (organy i jednostki organizacyjne samorządu)	155
3.1. Miejsce gminy w strukturze samorządu	155
3.2. Formy demokracji bezpośredniej	157
3.3. Wybory do rady gminny	161
3.4. Status prawny radnego	162
3.5. Rada gminy (zadania, tryb działania, organy wewnętrzne)	165
3.6. Organy wykonawcze gminy (wójt, burmistrz, prezydent miasta), urząd gminy, inne jednostki organizacyjne	169
3.7. Organy w jednostkach pomocniczych	175
4. Struktura samorządu terytorialnego na szczeblu powiatu i województwa	180
4.1. Uwagi ogólne	180
4.2. Struktura organizacyjna samorządu powiatowego	180
4.3. Struktura organizacyjna samorządu wojewódzkiego	186
5. Współdziałanie w strukturach samorządowych	190
5.1. Znaczenie i formy współdziałania	190
5.2. Stowarzyszenia gmin, powiatów i województw	194
5.3. Porozumienia gmin, powiatów i województw	194
5.4. Związki gmin i powiatów	195
5.5. Krajowe reprezentacje samorządu	197
5.6. Współdziałanie województwa, powiatu i gminy z regionami innych państw	199
6. Nadzór nad samorządem terytorialnym	200
6.1. Istota nadzoru	200
6.2. Środki nadzoru	204
6.3. Środki ochrony sądowej	210
Literatura podstawowa	213

Rozdział X. SAMORZĄD ZAWODOWY I GOSPODARCZY

1. Wprowadzenie	214
2. Samorząd zawodowy	216
3. Samorząd gospodarczy	220
Literatura podstawowa	222

Rozdział XI. STATUS PRAWNY PRACOWNIKÓW ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

1. Wyodrębnienie zawodu urzędniczego — ewolucja przepisów	223
2. Charakterystyka pragmatyki służbowej z 18 grudnia 1998 roku	227
3. Charakterystyka ustawy z 1990 roku o pracownikach samorządowych	231
Literatura podstawowa	233

Rozdział XII. KONTROLA ADMINISTRACJI

1. Wprowadzenie	234
2. Kontrola wewnętrzna administracji	237
3. Społeczna (obywatelska) kontrola administracji	239
4. Kontrola administracji sprawowana przez Najwyższą Izbę Kontroli	242
5. Sądowa kontrola administracji	244
6. Prokuratorska kontrola administracji, kontrola Rzecznika Praw Obywatelskich	246
6.1. Kontrola prokuratorska	246
6.2. Kontrola Rzecznika Praw Obywatelskich	248
7. Kontrola organów samorządu terytorialnego przez regionalne izby obrachunkowe	249
Literatura podstawowa	250

Część trzecia

FORMY PRAWNE DZIAŁANIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Rozdział XIII. ISTOTA I RODZAJE FORM PRAWNYCH DZIAŁANIA ADMINISTRACJI	253
1. Zadania administracji publicznej i formy prawne ich realizacji	253
2. Typologia form działania administracji	255
Literatura podstawowa	258
Rozdział XIV. AKTY GENERALNE (NORMATYWNE) ORGANÓW ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	259
1. Pojęcie i typologia	259
2. Akty generalne administracji publicznej powszechnie obowiązujące	262
2.1. Akty stanowione na szczeblu centralnym	262
2.2. Akty prawa miejscowego	264
3. Generalne akty wewnętrzne administracji publicznej	270
4. Akty planowania w administracji publicznej	272
5. Organy promulgacyjne, publikowanie i wejście w życie aktów normatywnych administracji publicznej	276
Literatura podstawowa	281
Rozdział XV. INDYWIDUALNE AKTY ADMINISTRACYJNE (DECYZJE ADMINISTRACYJNE)	282
1. Pojęcie aktu administracyjnego	282
2. Typologia aktów administracyjnych	285
3. Uznanie administracyjne	289
4. Elementy dodatkowe aktu administracyjnego — utrata mocy obowiązującej	291
5. Wadliwość aktu administracyjnego	293
6. Trwałość aktu (akty ostateczne i prawomocne)	294
7. Rola procedur administracyjnych w zakresie wydawania aktów administracyjnych	296
Literatura podstawowa	298
Rozdział XVI. INNE PRAWNE FORMY DZIAŁANIA ADMINISTRACJI	299
1. Czynności materialno-techniczne (działania faktyczne)	299
2. Czynności prawne niebędące aktami administracyjnymi	302
2.1. Działanie administracji w formach prawa prywatnego	302
2.2. Uгода administracyjna	304
2.3. Promesa wydania decyzji	304
2.4. Porozumienie administracyjne	305
2.5. Umowy prawa administracyjnego	306
Literatura podstawowa	307
Rozdział XVII. POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE OGÓLNE	308
1. Źródła i zakres stosowania kodeksu postępowania administracyjnego	308
2. Zasady ogólne	309
3. Podmioty postępowania administracyjnego	315
3.1. Organ prowadzący postępowanie	315
3.2. Strona i uczestnicy postępowania na prawach strony	317

4. Instytucje techniczno-procesowe	320
5. Przebieg postępowania	325
5.1. Wszczęcie postępowania	325
5.2. Dowody i postępowanie wyjaśniające	326
5.3. Rozstrzygnięcia w postępowaniu administracyjnym (decyzje, ugody, współdziałanie i postanowienia)	328
6. Zwyczajne środki prawne w postępowaniu administracyjnym (odwołanie, wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy, zażalenie)	330
7. Wzruszanie ostatecznych rozstrzygnięć administracyjnych	332
7.1. Uwagi ogólne	332
7.2. Wzniesienie postępowania	332
7.3. Stwierdzenie nieważności decyzji i postanowień	334
7.4. Uchylenie lub zmiana oraz wygaśnięcie decyzji	335
8. Wydawanie zaświadczeń	336
9. Postępowanie w sprawach skarg i wniosków	337
Literatura podstawowa	338

Rozdział XVIII. SĄDOWNICTWO ADMINISTRACYJNE I POSTĘPOWANIE SĄDOWOADMINISTRACYJNE

1. Wstęp	340
2. Ustrój sądownictwa administracyjnego w Polsce	340
3. Właściwość sądów administracyjnych	342
3.1. Rozstrzyganie o legalności aktów i czynności administracyjnych	344
3.2. Orzekanie o beczynności administracji	345
3.3. Orzekanie w sprawach grzywny	345
3.4. Podejmowanie uchwał w sprawach pytań prawnych	346
3.5. Rozstrzyganie sporów kompetencyjnych	346
3.6. Kontrola legalności prawa	347
4. Podmioty postępowania sądownoadministracyjnego	348
5. Przebieg postępowania sądownoadministracyjnego	351
5.1. Wszczęcie postępowania	351
5.2. Pisma procesowe i wpis sądowy	353
6. Orzeczenia sądowe	354
7. Zasakarzalność orzeczeń sądów administracyjnych	355
7.1. Środki odwoławcze	355
7.2. Nadzwyczajne środki prawne od orzeczeń sądów administracyjnych	356
8. Postępowania szczególne	357
Literatura podstawowa	361

Rozdział XIX. POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNE W ADMINISTRACJI

1. Wprowadzenie	362
1.1. Zagadnienia wstępne	362
1.2. Dobrowolne wykonanie obowiązków publicznoprawnych	363
2. Zakres stosowania postępowania egzekucyjnego w administracji	364
3. Organy egzekucyjne i inne podmioty uczestniczące w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym	365
4. Środki egzekucji administracyjnej	370
4.1. Środki egzekucji należności pieniężnych	371
4.2. Środki egzekucji należności niepieniężnych	379
5. Przebieg postępowania egzekucyjnego	382
5.1. Zasady postępowania egzekucyjnego	382
5.2. Odpowiednie stosowanie k.p.a. w postępowaniu egzekucyjnym w administracji ..	386

5.3. Wszczęcie i tok postępowania	387
5.4. Zbieg egzekucji	388
5.5. Koszty egzekucyjne	389
6. Postępowanie zabezpieczające	390
7. Środki prawne i środki nadzoru w postępowaniu egzekucyjnym	391
Literatura podstawowa	396

Rozdział XX. SANKCJE TYPU KARNEGO A WYKONANIE AKTU ADMINISTRACYJNEGO (WYKONANIE OBOWIĄZKÓW PUBLICZNOPRAWNYCH)	397
--	-----

1. Wprowadzenie do rozważań	397
2. O istocie kar administracyjnych	399
3. Kary dyscyplinarne	408
Literatura podstawowa	412

Część czwarta

WYBRANE ZAGADNIENIA MATERIALNEGO PRAWA ADMINISTRACYJNEGO

Rozdział XXI. ISTOTA I CHARAKTERYSTYKA MATERIALNEGO PRAWA ADMINISTRACYJNEGO	415
--	-----

1. Pojęcie materialnego prawa administracyjnego	415
2. Działy materialnego prawa administracyjnego i podstawowe jego instytucje	419
Literatura podstawowa	430

Rozdział XXII. POMOC SPOŁECZNA I JEJ FORMY	431
---	-----

1. Zagadnienia ogólne	431
2. Podstawowe formy pomocy unormowane ustawą o pomocy społecznej	434
3. Formy pomocy społecznej przewidziane w przepisach odrębnych	440
Literatura podstawowa	444

Rozdział XXIII. REGLAMENTACJA ADMINISTRACYJNOPRAWNA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	445
--	-----

1. Uwarunkowania ustrojowe	445
2. Formy reglamentacji administracyjnej w ustawie z 19 listopada 1999 roku — Prawo działalności gospodarczej	447
Literatura podstawowa	454

Rozdział XXIV. DZIAŁANIE ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W STANACH ZAGROŻENIA (STANACH NADZWYCZAJNYCH). POLICJA ADMINISTRACYJNA	455
---	-----

1. Wprowadzenie	455
2. Regulacja stanów nadzwyczajnych	457
3. Stany zagrożenia unormowane w odrębnych ustawach	463
4. Policja administracyjna	464
Literatura podstawowa	469

Rozdział XXV. PODSTAWOWE INSTYTUCJE PRAWA BUDOWLANEGO	470
1. Pojęcie „prawo budowlane” i zasada wolności budowlanej	470
2. Etapy procesu budowlanego a formy reglamentacji	474
3. Odrębności w postępowaniu administracyjnym	479
4. Organy nadzoru budowlanego i organy administracji architektoniczno-budowlanej	488
Literatura podstawowa	492
 Rozdział XXVI. WYWŁASZCZENIE NIERUCHOMOŚCI	493
1. Pojęcie wywłaszczenia i regulacja prawna	493
2. Ograniczanie praw rzeczowych w drodze decyzji administracyjnych	497
3. Odrębności proceduralne	499
Literatura podstawowa	500